

Cijfers uit de registratie van verloskundigen

peiling 2013

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

**Cijfers uit de registratie van beroepen in de
gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
VERLOSKUNDIGEN**

Peiling 2013

D.T.P. van Hassel
A. Kasteleijn
R.J. Kenens

Januari 2014

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
Internet: www.nivel.nl/beroepen-in-de-gezondheidszorg
E-mail: beroepenregistraties@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten alsmede het beheren van een bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/brochures>.

INHOUD	pag.
SAMENVATTING: stand per 1 januari 2013	4
1. INLEIDING	5
Opzet registratieproject	5
Bijgestelde definities praktijkvorm en verloskundigendichtheid	7
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN IN NEDERLAND	8
Aantal en groei	8
Vestiging en vertrek in de eerstelijnsverloskunde	10
Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen	12
Vertrekredenen	13
Leeftijd	13
Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen	15
Fulltime/parttime	15
Werkuren, spreekuren en beschikbaarheidsdiensten	16
Opleidingsplaats	18
Vervolgopleidingen	19
Aantal praktijken	21
Lidmaatschap KNOV	22
Spreading en dichtheid	22
3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN	29
Aantal	29
Werkzaamheden	30
Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen	32
4. BEGRIPPEN	35

Werkzame verloskundigen

- Het aantal werkzame verloskundigen *neemt jaarlijks toe*.
- Op 1 januari 2013 telt Nederland 2.852 *werkzame verloskundigen* (incl. waarneemsters).
- Van hen is *1,4% man*.
- Van de verloskundigen werkt:
 - *49% in een eigen praktijk/maatschap;*
 - *29% klinisch.*
- In 2012 hebben:
 - *69 verloskundigen de praktijk neergelegd;*
 - *58 verloskundigen zich gevestigd.*
- Van degenen die zich in 2012 vestigden, is *83% begonnen in een groepspraktijk*.
- Van de verloskundigen is *64% jonger dan 40 jaar*.
- Van de eerstelijnsverloskundigen werkt
 - *5% in een solopraktijk;*
 - *13% in een duopraktijk;*
 - *82% in een groepspraktijk.*
- Van de verloskundigen werkt *56% parttime*.
- Per week besteden zelfstandig gevestigden:
 - *10 uur aan spreekuren;*
 - *51,3 uur aan beschikbaarheidsdiensten.*
- Nederland telt *509 verloskundigenpraktijken*. Hiervan is:
 - *17% een solopraktijk;*
 - *21% een duopraktijk;*
 - *62% een groepspraktijk.*
- Er zijn *6,4 eerstelijns verloskundigen* per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 t/m 39 jaar).

Afgestudeerde verloskundigen

- In 2012 hebben:
 - *135 verloskundigen hun opleiding voltooid;*
 - *24 verloskundigen een gelijkstelling gekregen.*
- Van de in 2012 *afgestudeerden* werkt *89% als verloskundige*.
- Er zijn *minimaal 122 afgestudeerde verloskundigen* op zoek naar een (andere) baan binnen de verloskunde. Van hen wil *60% zich zelfstandig vestigen*.

1. INLEIDING

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, oefentherapeuten, ergotherapeuten en eerstelijns psychologen). Het registratieproject van verloskundigen is in 1983 van start gegaan met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en het NIVEL. Het doel van het registratieproject is informatie te verzamelen over het aantal personen dat in de verloskunde werkzaam is. De verzamelde gegevens worden al jarenlang gebruikt ter ondersteuning van projecten, die van belang zijn voor de beroepsgroep.

Opzet registratieproject

In het project is een tweetal registraties opgenomen, te weten:

1. De registratie van praktiserende verloskundigen.
2. De registratie van afgestudeerde verloskundigen.

1. Registratie van praktiserende verloskundigen

Op basis van gegevens uit dit registratiesysteem kunnen onder andere de volgende vragen worden beantwoord:

- Hoeveel verloskundigen zijn er in Nederland werkzaam?
- Wat is de leeftijdsopbouw van alle praktiserende verloskundigen?
- Hoeveel verloskundigen hebben zich gevestigd en hoeveel hebben de praktijk neergelegd?
- Op welke wijze vestigt men zich?
- Wat is de praktijkvorm waarin verloskundigen werkzaam zijn?
- Welk deel van de verloskundigen is klinisch werkzaam?
- Hoe is de spreiding en dichtheid van de beroepsgroep over Nederland?

Belangrijke gegevensbronnen waaruit het registratieproject verloskundigen zijn informatie krijgt, zijn de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en de opleidingen: Verloskunde Academie Amsterdam (VAA),

Verloskunde Academie Groningen (VAG) “Catharina Schrader”, Academie Verloskunde Maastricht (AVM) en Verloskunde Academie Rotterdam (VAR). Daarnaast worden jaarlijks door het NIVEL, via schriftelijke enquêtes, gegevens verzameld bij de verloskundige zelf. In 2013 zijn in totaal 2.491 vragenlijsten verstuurd. Na twee keer een rappel te hebben gestuurd, bedroeg de respons 76%. Vervolgens is aanvullend onderzoek gedaan naar de non-respondenten en is het hele jaar door op indirecte wijze (bijvoorbeeld door controles via internet en telefoontjes met verloskundigen) informatie verzameld om de database te actualiseren. Dit betekent dat de dekkinggraad voor een aantal analyses uiteindelijk 99% bedraagt. Een vergelijkbaar percentage geldt vrijwel voor alle voorgaande peilingen. Op basis hiervan is het NIVEL in staat om statistische overzichten te publiceren vanaf 1 januari 1970.

2. Registratie van afgestudeerde verloskundigen

Sinds 1 januari 1986 beschikt het NIVEL over een registratie van afgestudeerde verloskundigen. Onder deze groep verloskundigen worden diegenen verstaan die sinds 1986 de opleiding tot verloskundige hebben voltooid en nog niet werkzaam zijn als verloskundige (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) óf alleen als waarnemster gewerkt hebben.

De gegevens worden verkregen via een enquête die jaarlijks op de peildatum (1 januari) onder alle verloskundigen wordt gehouden die de opleiding in het daaraan voorafgaande jaar hebben voltooid of in een vorige peiling te kennen hebben gegeven dat zij (nog) geen (vaste) werkring hebben gevonden en nog op zoek zijn naar een praktijk. In 2013 werden 620 vragenlijsten verstuurd en was de respons 88%. Met deze gegevens kunnen o.a. de volgende vragen worden beantwoord:

- Hoeveel verloskundigen hebben jaarlijks de opleiding voltooid?
- Hoeveel van hen zijn als verloskundige werkzaam en in welke functie?

- Hoeveel verloskundigen zijn op zoek naar een eigen praktijk en hoeveel naar een vast loondienstverband?
- Welke voorkeuren hebben praktijkzoekende verloskundigen met betrekking tot de praktijkvorm en de vestigingsplaats?

Box 1: cijfers kunnen worden bijgesteld

Het NIVEL verzamelt het hele jaar doorlopend gegevens van verloskundigen via onder meer enquetes, telefoontjes met verloskundigen en controles via internet. De gegevensbestanden worden dus niet 'bevroren'. Hierdoor kan het voorkomen dat door later verzamelde informatie reeds gepubliceerde cijfers over verloskundigen moeten worden bijgesteld.

Bijgestelde definities praktijkvorm en verloskundigendichtheid

In de peilingen vóór 1 januari 2005 werd de *praktijkvorm* bepaald door enkel het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen (verloskundigen werkzaam in een eigen praktijk/maatschap of in loondienst van een gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting) te tellen. In de peilingen vanaf 1 januari 2005 tellen bij het bepalen van de praktijkvorm ook de verloskundigen mee, die in loondienst zijn van een zelfstandig gevestigde verloskundige (zie ook het onderdeel “Begrippen”). Verder wordt de *dichtheid* van verloskundigen weergegeven als het aantal eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd van 15 t/m 39 jaar. Dit is meer in lijn met de internationale standaard.

In de peilingen vóór 1 januari 2013 werd de verloskundigendichtheid weergegeven als het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 t/m 39 jaar) per eerstelijnsverloskundige.

2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN IN NEDERLAND

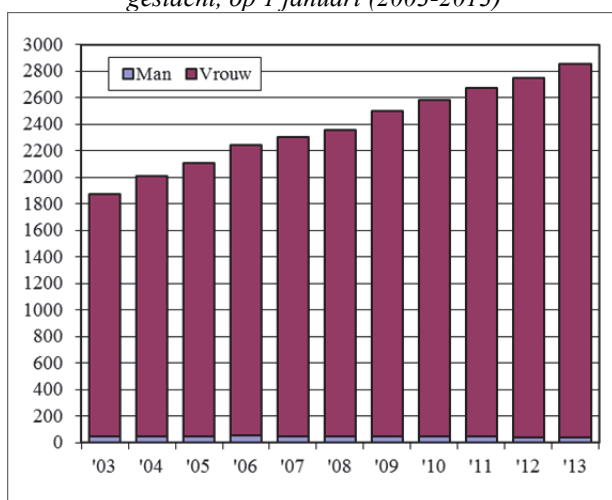
Aantal en groei

Op 1 januari 2013 zijn er in Nederland 2.852 praktiserende verloskundigen. Onder hen bevinden zich 39 mannen (1,4%). Vergeleken met de vorige peiling (2012) is het aantal praktiserende verloskundigen met 106 toegenomen, hetgeen overeenkomt met een groei van 3,9%.

In figuur 1 is het aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht in de periode 2003-2013 in beeld gebracht.

In die periode is te zien dat het totaal aantal verloskundigen jaarlijks is toegenomen. De totale toename van 2003 tot 2013 is 981 verloskundigen, oftewel een groei van 52%.

Figuur 1: Aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht, op 1 januari (2003-2013)¹

¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Als we kijken naar de functie van praktiserende verloskundigen, dan blijkt op 1 januari 2013 het grootste deel (48,7%) in een eigen praktijk of maatschap werkzaam te zijn (tabel 1). Sinds 2003 neemt dit aandeel echter bijna ieder jaar af.

Het aandeel klinisch werkende verloskundigen was in 2003 nog 19%, maar is toegenomen tot ruim 28% in de afgelopen drie jaar. Opvallend is verder dat het aandeel waarnemers in de afgelopen tien jaar sterk is toegenomen: van 8% in 2003 tot bijna 15% van de verloskundigen in 2013.

Tabel 1: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari (2003-2013)²

	1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
2003	1161	62,1	65	3,5	353	18,9	142	7,6	150	8,0	1.871	100
2004	1198	59,5	74	3,7	428	21,3	187	9,3	126	6,3	2.013	100
2005	1246	59,2	65	3,1	468	22,2	178	8,5	149	7,1	2.106	100
2006	1316	58,7	63	2,8	508	22,6	171	7,6	185	8,2	2.243	100
2007	1363	59,1	67	2,9	522	22,6	172	7,5	181	7,9	2.305	100
2008	1364	57,8	61	2,6	581	24,6	177	7,5	175	7,4	2.358	100
2009	1374	54,9	68	2,7	615	24,6	171	6,8	273	10,9	2.501	100
2010	1391	53,9	69	2,7	684	26,5	164	6,4	273	10,6	2.581	100
2011	1383	51,8	60	2,2	754	28,2	169	6,3	306	11,5	2.672	100
2012	1392	50,7	62	2,3	786	28,6	171	6,2	335	12,2	2.746	100
2013	1388	48,7	55	1,9	815	28,6	177	6,2	417	14,6	2.852	100

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarnemer

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Vestiging en vertrek in de eerstelijnsverloskunde

In 2012 hebben 58 verloskundigen zich gevestigd: het merendeel van hen (55) is in een eigen praktijk/maatschap begonnen en drie verloskundigen zijn in loondienst van een gezondheidscentrum of een vergelijkbare instelling/stichting gaan werken.

Naast de 58 verloskundigen die zich hebben gevestigd, hebben 69 verloskundigen in 2012 de praktijk neergelegd (tabel 2). Per saldo is in 2012 het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen met 11 afgenomen.

Tabel 2: Aantal nieuw gevestigde verloskundigen en het aantal verloskundigen dat de eerstelijnspraktijk heeft neergelegd (2002-2012)^{1 2}

	Praktijk begonnen	Praktijk neergelegd	Saldo
2002	112	82	30
2003	123	77	46
2004	117	78	39
2005	113	45	68
2006	112	61	51
2007	87	92	-5
2008	112	95	17
2009	91	73	18
2010	81	98	-17
2011	84	73	11
2012	58	69	-11

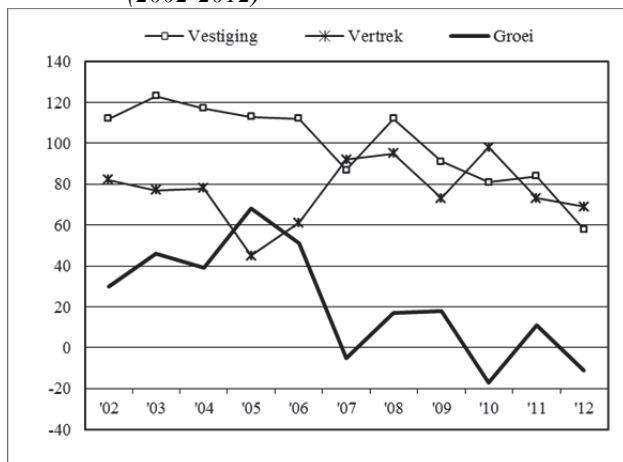
¹ Dit betreft zowel verloskundigen met een eigen praktijk/maatschap als verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

In figuur 2 worden de vestigings- en vertrekcijfers over de periode 2002-2012 gevisualiseerd. Daaruit blijkt dat het vestigingscijfer over deze periode bijna constant daalt; bij het vertrekcijfer is meer sprake van fluctuatie. Het groeicijfer ligt na 2006 duidelijk lager dan in de periode

daarvoor, terwijl het aantal verloskundigen is toegenomen (zie tabel 1). Dit kan erop duiden dat er per vestiging meer verloskundigen werkzaam zijn.

Figuur 2: Vestigings-, vertrek- en groeicijfers van zelfstandig gevestigde verloskundigen (2002-2012)¹

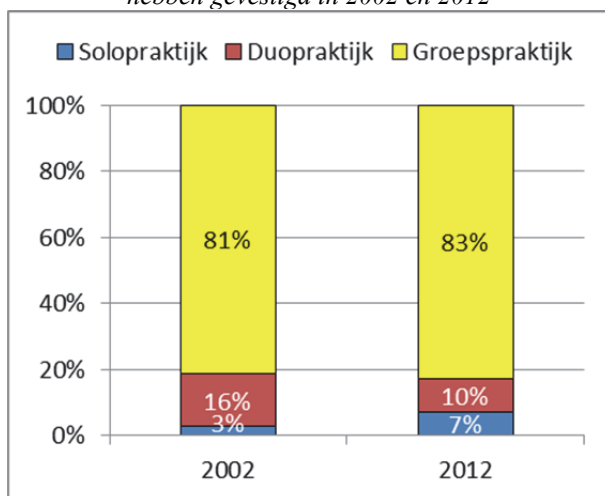
¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen

Van de 58 verloskundigen die zich in 2012 zelfstandig hebben gevestigd, is het grootste deel (83%) in een groepspraktijk gaan werken. Circa 10% is in een duopraktijk aan de slag gegaan en 7% in een solopraktijk. Uit figuur 3 worden geen grote veranderingen zichtbaar als het gaat om het vestigingspatroon. Wel is er sprake van een lichte verschuiving van het aandeel verloskundigen dat zich in een duopraktijk heeft gevestigd.

Van de verloskundigen die in 2012 in een groepspraktijk zijn gestart, heeft 40% zich in een praktijk met drie en 27% zich in een praktijk met vier verloskundigen gevestigd. De rest (33%) is in een praktijk met vijf of meer verloskundigen begonnen.

Figuur 3: *Praktijkvorm waarin verloskundigen¹ zich hebben gevestigd in 2002 en 2012²*

¹ Op moment van vestiging.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Vertrekredenen

Van de 69 verloskundigen die in 2012 de eerstelijnspraktijk hebben neergelegd, is 17% wegens ziekte/overlijden gestopt en 15% is om leeftijdsredenen niet meer als praktiserend verloskundige werkzaam. Het grootste deel (36%) is in een andere functie binnen de verloskunde gaan werken. Van de 25 die in 2012 om deze reden zijn gestopt, zijn er 9 klinisch werkzaam, werken er 4 in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige en zijn er 12 als waarnemster werkzaam.

Tabel 3: *Vertrekredenen van verloskundigen die in 2012 de eerstelijnspraktijk hebben neergelegd*

	abs	%
Andere functie als verloskundige	25	36,2
Ziekte/overlijden	12	17,4
Wegens leeftijd (rustend)	10	14,5
Gezinsomstandigheden	5	7,2
Vertrek buitenland	1	1,4
Docent vroedvrouwschool	1	1,4
Overig	3	4,3
N.v.t./onbekend	12	17,4
Totaal	69	100,0

Leeftijd

De jonge leeftijdscategorieën zijn bij de beroepsgroep verloskundigen redelijk sterk vertegenwoordigd. Van de verloskundigen is 64% jonger dan 40 jaar en 8% 55 jaar of ouder (tabel 4). Wordt er onderscheid gemaakt naar functie, dan blijken vooral waarnemsters en verloskundigen werkzaam in loondienst van een zelfstandig gevestigde een groot aandeel te hebben in de jonge leeftijdscategorieën. Van hen is respectievelijk 88% en 84% jonger dan 40 jaar. Het aandeel 55-plussers is het hoogst (10%) onder verloskundigen werkzaam in een eigen praktijk/maatschap.

Tabel 4: *Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari 2013*

	1	2	3	4	5	Totaal	
	%	%	%	%	%	abs	%
< 25	1.5	1.8	4.0	14.7	29.0	202	7.1
25-29	15.6	27.3	20.0	36.2	41.2	630	22.1
30-34	21.4	29.1	19.5	25.4	10.1	559	19.6
35-39	17.7	12.7	15.5	7.3	7.2	421	14.8
40-44	12.7	12.7	11.2	6.2	5.0	306	10.7
45-49	11.0	5.5	12.1	2.3	5.0	279	9.8
50-54	10.3	3.6	7.7	4.5	1.2	221	7.7
55-59	6.9	1.8	6.4	2.3	0.7	156	5.5
60-64	2.8	5.5	2.6	1.1	0.2	66	2.3
65-69	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	4	0.1
Onbekend	0.1	0.0	0.9	0.0	0.0	8	0.3
Totaal	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	2852	100.0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

Box 2: Capaciteitsramingen verloskundigen

Een jonge beroepsgroep verloskundigen betekent een relatief lage vervangingsvraag. Maar vergrijzing binnen de beroepsgroep verandert dat. Daarom doet het NIVEL regelmatig capaciteitsramingen voor beroepsgroepen, zoals de verloskundigen. Uit een capaciteitsraming volgt een advies over het benodigd aantal op te leiden verloskundigen om een blijvende goede afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te waarborgen.

Een belangrijke conclusie uit de laatst uitgevoerde capaciteitsraming van verloskundigen (2013): er zullen ongeacht het gekozen scenario nu al meer verloskundigen opgeleid moeten worden. Dit komt door een naar verwachting groeiende caseload per verloskundige.

Voor meer informatie over de capaciteitsramingen, zie:

- Batenburg, R., Van der Lee, I., Wiegers T., Van der Velden, L. 2013. De arbeidsmarkt voor verloskundigen in 2012 en 2022/2027: een capaciteitsraming op basis van beleidsrijke scenario's. Utrecht; NIVEL.
- Wiegers, T., Van der Velden, L., Van der Lee, I. en Batenburg, R. 2013. De arbeidsmarkt voor verloskundigen: wat zijn de verwachtingen voor de komende jaren? Tijdschrift voor Verloskundigen, 38 (2013) 6, p. 28-30.

Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen

In figuur 3 zagen we, dat zowel in het jaar 2002 als in 2012, verreweg het grootste deel van de verloskundigen zich in een groepspraktijk vestigde. Dit zien we ook terug in de praktijkvorm van het aantal werkzame eerstelijnsverloskundigen in de peiljaren vanaf eind jaren negentig. Op 1 januari 2013 werkt het grootste deel (82%) van de verloskundigen in een groepspraktijk. Circa 5% werkt solo en 13% werkt in een duopraktijk.

Van de 1.326 verloskundigen die in een groepspraktijk werken, is 29% werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen. Circa 32% werkt in een praktijk met vier verloskundigen en zo'n 39% is werkzaam in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Tabel 5: Verdeling van het aantal eerstelijnsverloskundigen naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2013)¹

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	67,6	136	23,5	51	8,8	578	100
1985	322	46,8	269	39,1	97	14,1	688	100
1990	235	27,6	326	38,3	291	34,2	852	100
1995	134	13,0	320	31,0	577	56,0	1.031	100
1998	101	9,1	298	26,9	709	64,0	1.108	100
1999	96	8,1	252	21,4	832	70,5	1.180	100
2000	89	7,3	242	19,8	894	73,0	1.225	100
2001	84	6,5	224	17,2	991	76,3	1.299	100
2002	72	5,3	203	14,9	1.088	79,8	1.363	100
2003	80	5,9	201	14,7	1.084	79,4	1.365	100
2004	71	4,9	173	11,8	1.216	83,3	1.460	100
2005	59	4,0	175	11,8	1.255	84,3	1.489	100
2006	67	4,3	173	11,1	1.313	84,5	1.553	100
2007	73	4,5	178	11,1	1.355	84,4	1.606	100
2008	79	4,9	197	12,3	1.331	82,8	1.607	100
2009	82	5,1	214	13,2	1.321	81,7	1.617	100
2010	79	4,9	219	13,5	1.329	81,7	1.627	100
2011	83	5,1	243	15,1	1.286	79,8	1.612	100
2012	79	4,9	223	13,7	1.324	81,4	1.626	100
2013	85	5,2	210	13,0	1.326	81,8	1.621	100

¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Fulltime/parttime

Op 1 januari 2013 werkt 56% van de verloskundigen in deeltijd (minder dan 1 fte, zie tabel 6). Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst en de klinisch werkende

verloskundigen, die een parttime baan hebben. Onder hen bedraagt het aandeel parttimers circa 75%. Van de verloskundigen met een eigen praktijk werkt 42% in deeltijd.

Tabel 6: Relatieve verdeling van de omvang van de gemiddelde werkweek (FTE) van verloskundigen¹ naar functie², op 1 januari 2013

Omvang werk- week in fte	1		2		3		4		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,2	5	0,5	0	0	1	0,2	2	1,7	8	0,5
0,2-0,4	23	2,2	0	0	11	1,9	8	6,8	42	2,4
0,4-0,6	57	5,5	2	6,1	84	14,7	21	17,8	164	9,3
0,6-0,8	163	15,7	9	27,3	204	35,7	32	27,1	408	23,2
0,8-1,0	186	17,9	14	42,4	137	24,0	25	21,2	362	20,6
1,0 (fulltime)	604	58,2	8	24,2	135	23,6	30	25,4	777	44,1
Totaal	1038	100,0	33	100,0	572	100,0	118	100,0	1761	100,0
Gemiddeld	0,86 fte		0,81 fte		0,75 fte		0,71 fte		0,82 fte	

¹Voor zover bekend

²Toelichting functies

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Werkuren, spreekuren en beschikbaarheidsdiensten

Verloskundigen werken gemiddeld 32,3 uur per week (exclusief beschikbaarheidsdiensten). Maken we onderscheid naar functie dan zien we dat zelfstandig gevestigde verloskundigen gemiddeld het meest aantal uur per week werken (34,7 uur). Zij worden gevolgd door de verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum (27,4 uur) en verloskundigen in een ziekenhuis (29,6 uur). De verloskundigen in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werken gemiddeld het minst aantal uren (25,3 uur).

Uit tabel 7 blijkt dat de zelfstandig gevestigde verloskundigen gemiddeld 10 uur per week aan spreekuren besteden. Dit gemiddelde ligt voor fulltimers wat hoger (11,1 uur) dan voor parttimers (8,5 uur). Bij de qua omvang kleine groep verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum of stichting ligt het gemiddelde voor de parttimers wat hoger (9,8 uur). De verloskundigen in

loondienst van het ziekenhuis scoren het laagst (4,8 uur). Bijna 26% van deze groep heeft geen spreekuur. Wat de beschikbaarheidsdiensten betreft, geldt dat de zelfstandig gevestigden gemiddeld 51,3 uur per week beschikbaar zijn. Fulltimers hebben een duidelijk hoger gemiddelde (56,7 uur) dan parttimers (44,7 uur). Ook voor de beschikbaarheidsdiensten scoren de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis het laagst: gemiddeld 6,5 uur voor de fulltimers en 3,2 uur voor de parttimers. Overigens moet hierbij worden aangetekend dat slechts 18% van de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis bij beschikbaarheidsdiensten betrokken is.

Tabel 7: Gemiddeld aantal uren per week spreekuur en beschikbaarheidsdiensten van verloskundigen¹ naar functie², op 1 januari 2013

Functie	gemiddeld aantal uren per week			gemiddeld aantal uren per week		
	spreekuur			beschikbaarheidsdiensten		
	Fulltime	Parttime	Totaal	Fulltime	Parttime	Totaal
1	11,1	8,5	10,0	56,7	44,7	51,3
2	12,9	9,8	10,2	56,7	35,4	37,6
3	6,4	4,8	5,1	6,5	3,2	3,9
4	9,5	8,2	8,4	53,9	37,0	40,9
Totaal	10,3	7,0	8,4	48,5	26,9	36,2

¹ Voor zover bekend.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Box 3: Ander tijdsbestedingsonderzoek

Uit een tijdregistratieproject van het NIVEL blijkt dat verloskundigen in 2010 gemiddeld meer uren zijn gaan werken dan in de jaren 2004 en 2001. Opvallend is, dat deze uren in toenemende mate aan niet-patiëntgerelateerde activiteiten worden besteed.

Zie ook:

Wiegers, T.A., Warmelink, J.C., Spelten, E.R., Klomp G.M.T. en Hutton, E.K. Work and workload of Dutch primary care midwives in 2010. Midwifery 2013.

Opleidingsplaats

Van de praktiserende verloskundigen die de opleiding hebben gevolgd in Rotterdam of Maastricht is relatief gezien een groter deel in een eigen praktijk of maatschap werkzaam dan de verloskundigen die de opleiding elders hebben voltooid.

Van alle op 1 januari 2013 praktiserende verloskundigen is 21% in het buitenland opgeleid. Van de in het buitenland opgeleide verloskundigen werkt 34% in een eigen praktijk/maatschap en is 52% klinisch werkzaam.

Tabel 8: *Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹ en plaats van opleiding, op 1 januari 2013²*

	1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Amsterdam	316	46,7	26	3,8	179	26,5	43	6,4	112	16,6	676	100
Rotterdam	390	58,8	5	0,8	127	19,2	43	6,5	98	14,8	663	100
Maastricht	412	58,2	2	0,3	149	21,0	38	5,4	107	15,1	708	100
Groningen	62	29,8	12	5,8	53	25,5	23	11,1	58	27,9	208	100
Buitenland ³	204	34,4	10	1,7	307	51,8	30	5,1	42	7,1	593	100
Totaal	1.384	48,6	55	1,9	815	28,6	177	6,2	417	14,6	2.848	100

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

² Van vier verloskundigen is de opleidingsplaats onbekend.

³ Het betreft hier verloskundigen met een gelijkstelling.

Vervolgopleidingen

Aan alle geënquêteerde verloskundigen is de vraag voorgelegd of men een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, daarmee bezig is, of daartoe plannen heeft.

Uit tabel 9 kan worden afgeleid dat 33% van de 1.794 verloskundigen die deze vraag hebben beantwoord een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft afgerond. Bijna 7% zegt daarmee bezig te zijn en 13% heeft plannen in die richting. Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis die een vervolgopleiding hebben gevolgd, of daarmee bezig zijn.

Tabel 9: *Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, daarmee bezig is of daartoe al dan niet plannen heeft, naar type functie op 1 januari 2013¹*

	1	2	3	4	Totaal	
	%	%	%	%	abs	%
Zelfstandig gevestigd	58,7	9,1	28,1	4,1	1.045	100
Loondienst gezondheidscentrum	46,9	21,9	25,0	6,3	32	100
Loondienst ziekenhuis	25,4	19,3	44,2	11,1	539	100
Loondienst zelfstandige	53,3	15,2	25,7	5,7	105	100
Waarneemster	42,5	21,9	28,8	6,8	73	100
Totaal	47,5	13,3	32,8	6,5	1.794	100

¹ Toelichting:

1 = geen vervolgopleiding gevolgd en ook geen plannen

2 = geen vervolgopleiding gevolgd, maar wel plannen

3 = wel vervolgopleiding gevolgd

4 = bezig met vervolgopleiding

Van de groep die heeft aangegeven een vervolgopleiding binnen de verloskunde te hebben gevolgd, zegt 7% de Master of Science Verloskunde op het AMC te hebben gedaan, 21% de opleiding tot klinisch verloskundige (UMC), 8% de Masteropleiding PA/Klinisch verloskundige (HR&O) en 1% de opleiding tot klinisch verloskundige (AVM). Het grootste deel (63%) van de groep die aangeeft een vervolgopleiding te hebben gevolgd, zegt dat het om een ander type vervolgopleiding gaat (tabel 10). Van de groep die plannen heeft om een vervolgopleiding te gaan doen, wil

8% de Master of Science Verloskunde op het AMC gaan volgen, 29% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC), 11% de Masteropleiding PA/Klinisch verloskundige (HR&O) en 4% de opleiding tot klinisch verloskundige in Maastricht (AVM).

Tabel 10: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, dan wel daarmee bezig is, dan wel plannen daartoe heeft, naar type opleiding, op 1 januari 2013

	AMC	HR&O	UMC	AVM	Anders	Totaal
	%	%	%	%	%	%
Plannen voor opleiding	7,8	10,5	29,2	4,1	48,4	100
Opleiding gevolgd	6,6	8,4	21,5	1,0	62,5	100
Bezig met opleiding	7,8	25,2	13,0	0,0	53,9	100

Aantal praktijken

Nederland telt op 1 januari 2013 in totaal 509 verloskundigenpraktijken (tabel 11). Het aantal praktijken is in de periode 2003-2013 met bijna 14% toegenomen. In 2013 is meer dan 62% van de praktijken een groepspraktijk. Na een sterke groei in de periode 1990-2007, blijft het aandeel groepspraktijken de afgelopen vijf jaar redelijk stabiel. Dat geldt ook voor het percentage solopraktijken. Op 1 januari 2013 is 17% van alle verloskundigenpraktijken een solopraktijk.

Tabel 11: Verdeling van het aantal verloskundigenpraktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2013)¹

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	82,3	68	14,3	16	3,4	475	100
1985	322	65,7	137	28,0	31	6,3	490	100
1990	236	48,1	165	33,6	90	18,3	491	100
1995	140	29,7	164	34,7	168	35,6	472	100
1998	106	22,5	158	33,5	207	43,9	471	100
1999	98	21,4	129	28,2	230	50,3	457	100
2000	90	19,8	126	27,7	239	52,5	455	100
2001	85	18,6	115	25,2	257	56,2	457	100
2002	75	16,7	103	22,9	271	60,4	449	100
2003	83	18,5	101	22,5	264	58,9	448	100
2004	73	16,2	87	19,2	292	64,6	452	100
2005	61	13,5	88	19,5	302	67,0	451	100
2006	67	14,4	87	18,7	312	67,0	466	100
2007	73	15,0	90	18,4	325	66,6	488	100
2008	79	15,9	99	19,9	319	64,2	497	100
2009	82	16,2	107	21,1	318	62,7	507	100
2010	79	15,5	112	22,0	319	62,5	510	100
2011	83	16,0	123	23,7	313	60,3	519	100
2012	79	15,5	113	22,2	318	62,4	510	100
2013	86	16,9	106	20,8	317	62,3	509	100

¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Lidmaatschap KNOV

Uit tabel 12 blijkt dat 84% van alle praktiserende verloskundigen lid is van de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). In totaal gaat het om 2.391 verloskundigen. Vooral onder de verloskundigen in een eigen praktijk/maatschap bevinden zich relatief veel KNOV-leden: 98% van hen is lid. Onder klinisch werkzame verloskundigen bevinden zich relatief het minste aantal leden: 50% van hen heeft een KNOV-lidmaatschap.

Tabel 12: Verdeling van het aantal verloskundigen naar functie¹ en KNOV-lidmaatschap, op 1 januari 2013

Functie	Lid		Geen lid		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.362	98,1	26	1,9	1.388	100
2	55	100,0	0	0,0	55	100
3	404	49,6	411	50,4	815	100
4	167	94,4	10	5,6	177	100
5	403	96,6	14	3,4	417	100
Totaal	2.391	83,8	461	16,2	2.852	100

¹Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

Spreiding en dichtheid

Het aandeel verloskundigen met een eigen praktijk of maatschap is het grootst in Limburg (66%) en Zuid-Holland (63%). In de provincies Zeeland en Drenthe treffen we relatief de meeste klinisch werkzamen aan; respectievelijk 47% en 42%. Tot slot blijkt het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting werkzaam is, in Flevoland (34%) en Groningen (19%) het hoogst te zijn. In zes provincies komt deze functie niet voor (tabel 13).

Tabel 13: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar provincie¹ en functie², op 1 januari 2013.

	1	2	3	4	Totaal	
	%	%	%	%	abs	%
Groningen	46,7	18,7	32,0	2,7	75	100
Friesland	51,5	0,0	38,6	9,9	101	100
Drenthe	56,9	0,0	41,5	1,5	65	100
Overijssel	59,9	0,0	31,1	9,0	167	100
Flevoland	32,8	34,4	23,4	9,4	64	100
Gelderland	59,2	1,3	29,3	10,2	304	100
Utrecht	53,0	2,7	37,0	7,3	219	100
Noord-Holland	52,7	1,9	35,5	9,9	425	100
Zuid-Holland	63,3	0,2	30,7	5,8	466	100
Zeeland	44,4	0,0	46,7	8,9	45	100
Noord-Brabant	58,7	0,0	36,3	5,1	375	100
Limburg	66,4	0,0	30,6	3,0	134	100

¹ Exclusief waarneemsters en indien een verloskundige in meer dan één provincie werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Eerstelijnsverloskundigen naar praktijkvorm en provincie

In Limburg, Zeeland en Friesland is het aandeel solowerkende verloskundigen het hoogst. Limburg en Drenthe tellen relatief veel duopraktijken. In de provincies Overijssel en Utrecht werkt meer dan 90% in een groepspraktijk (tabel 14).

Tabel 14: Relatieve verdeling van het aantal eerstelijnsverloskundigen¹ naar provincie en praktijkvorm, op 1 januari 2013

	Solo- praktijk	Duo- praktijk	Groeps- praktijk	Totaal	
	%	%	%	abs	%
Groningen	5,9	19,6	74,5	51	100
Friesland	7,9	19,0	73,0	63	100
Drenthe	5,3	31,6	63,2	38	100
Overijssel	3,5	3,5	93,0	115	100
Flevoland	4,1	12,2	83,7	49	100
Gelderland	6,0	6,5	87,4	215	100
Utrecht	0,7	4,3	94,9	138	100
Noord-Holland	4,7	12,4	82,8	274	100
Zuid-Holland	5,9	14,9	79,3	323	100
Zeeland	8,3	16,7	75,0	24	100
Noord-Brabant	5,0	12,6	82,4	239	100
Limburg	10,8	32,3	57,0	93	100
Nederland	5,3	12,9	81,8	1.622	100

¹ Exclusief waarnemers en indien een verloskundige in meer dan één provincie werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee.

Verloskundigendichtheid

Op 1 januari 2013 telt Nederland 6,4 eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd van 15 t/m 39 jaar (tabel 15).

Maken we onderscheid naar provincie, dan blijkt dat de verloskundigendichtheid in de provincies Flevoland (7,5) en Gelderland (7,4) het hoogst is. Zeeland heeft met 4,8 verloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd veruit de laagste verloskundigendichtheid. In Zeeland zijn echter relatief veel verloskundigen klinisch werkzaam. Ook in Groningen is de dichtheid relatief laag (5,4).

Tabel 15: Aantal eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) per provincie¹, op 1 januari 2013.

	Aantal eerstelijns verloskundigen	Aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd	Aantal verloskundigen per 10.000 vr. vrouwen
Groningen	51	94.852	5,4
Friesland	63	88.633	7,1
Drenthe	38	61.437	6,2
Overijssel	115	167.381	6,9
Flevoland	49	64.924	7,5
Gelderland	215	292.203	7,4
Utrecht	138	206.435	6,7
Noord-Holland	274	437.156	6,3
Zuid-Holland	323	565.854	5,7
Zeeland	24	49.679	4,8
Noord-Brabant	239	356.780	6,7
Limburg	93	150.675	6,2
Nederland(totaal)	1.622	2.536.009	6,4

¹ Per provincie wordt het aantal eerstelijnsverloskundigen (m.u.v. waarnemers) vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal dat in tabel 1 wordt genoemd.

Bron: CBS (aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd), NIVEL.

Binnen niet-stedelijke gemeenten is het door de geringe bevolkingsdichtheid en de oudere leeftijdsopbouw van de bevolking voor een verloskundige moeilijk een rendabele praktijk op te bouwen. Dit zien we dan ook terug aan de lagere verloskundigendichtheid in de niet-stedelijke gemeenten: 5 verloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (tabel 16).

Naast de niet-stedelijke gemeenten worden ook de zeer sterk stedelijke gemeenten gekenmerkt door een lage verloskundigendichtheid (5,3). De hoogste dichtheid komt voor in de matig stedelijke gemeenten. Daar is de verhouding 7,6 verloskundige per 10.000 vrouwen in de leeftijd van 15-39 jaar.

Tabel 16: Aantal eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijnsverloskundigen naar stedelijkheid¹, op 1 januari 2013

Stedelijkheid van de gemeente	Aantal eerstelijns verloskundigen	Aantal vrouwen in vruchtbare leeftijd	Aantal verloskundigen per 10.000 vrouwen
Zeer sterk stedelijk	341	647.463	5,3
Sterk stedelijk	480	736.901	6,5
Matig stedelijk	350	460.101	7,6
Weinig stedelijk	344	474.110	7,3
Niet- stedelijk	109	217.434	5,0

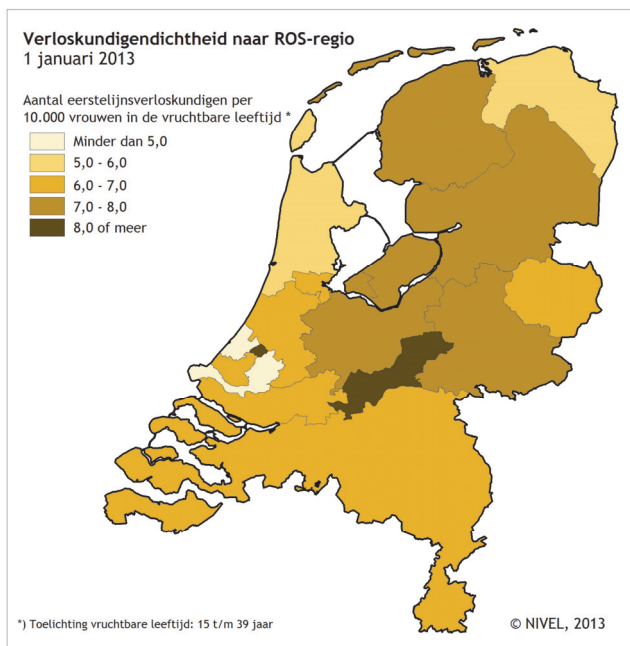
¹ Per type stedelijkheid wordt het aantal eerstelijnsverloskundigen (m.u.v. waarneemsters) vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één gemeente werkt en deze gemeenten hebben een verschillende stedelijkheidsgraad, dan telt de verloskundige voor alle betreffende typen mee.

² Zie voor nadere toelichting het onderdeel 'Begrippen'.
Bron: CBS (aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd), NIVEL.

Figuur 4 illustreert voor Nederland de variatie in verloskundigendichtheid, d.w.z. het aantal verloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd naar ROS-regio. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat geen rekening gehouden is met het werkgebied van de verloskundige. Uitgangspunt is het praktijkadres van de verloskundige.

Uit de figuur kan worden afgeleid dat de laagste dichtheden in de omgeving Den Haag, Rotterdam, Noord-Holland en Groningen voorkomen. De hoogste dichtheden zijn terug te vinden in de omgeving Gelderse Vallei en Zoetermeer.

Figuur 4: Aantal eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd naar ROS-regio¹, op 1 januari 2013

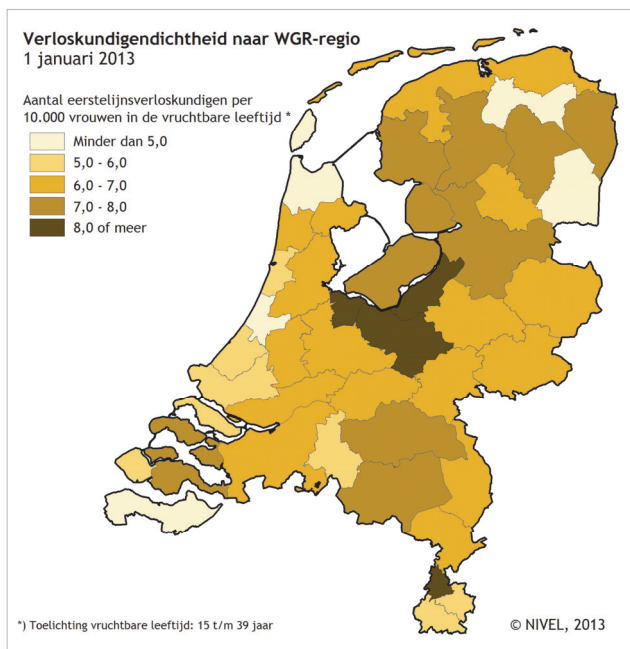
¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.

In figuur 5 is de dichtheid per WGR-regio in kaart gebracht. Uit de figuur kan worden afgeleid dat de laagste dichtheden

voorkomen in de kop van Noord-Holland, Zuid-Holland-Noord, Zeeuws Vlaanderen, Centraal en westelijk Groningen en Zuidoost Drenthe.

De hoogste dichtheden zien we terug in Gooi en Vechtstreek, Eem en Vallei en Noordwest-Veluwe.

Figuur 5: Aantal eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd naar WGR-regio¹, op 1 januari 2013

¹ Regio's in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal

In 2012 hebben 135 verloskundigen de Nederlandse opleiding voltooid. Daarnaast hebben 24 verloskundigen een gelijkstelling verkregen (tabel 17).

Tabel 17: Verdeling van de afgestudeerden naar jaar van voltooiing van de opleiding (of gelijkstelling) en plaats van opleiding (2002-2012)²

Plaats van opleiding	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12
Amsterdam	32	35	37	46	51	55	38	47	46	37	31
Rotterdam	27	35	43	49	43	36	27	37	39	27	35
Maastricht	40	28	37	41	44	47	39	36	22	51	42
Groningen	0	0	0	31	27	21	32	29	34	26	27
<i>Subtotaal</i>	<i>99</i>	<i>98</i>	<i>117</i>	<i>167</i>	<i>165</i>	<i>159</i>	<i>136</i>	<i>149</i>	<i>141</i>	<i>141</i>	<i>135</i>
Buitenland ¹	54	42	53	51	37	49	47	34	41	22	24
Onbekend	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0
Totaal	153	140	170	219	202	208	184	184	183	164	159

¹ Gelijkstelling

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Werkzaamheden

Sinds 1987 zijn er 3.445 verloskundigen die zijn afgestudeerd of een gelijkstelling hebben gekregen. Van hen is circa 74% op 1 januari 2013 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 18). 35% is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap, 21% is klinisch werkzaam, 5% werkt in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige en 12% heeft een functie als waarnemster. Tot slot heeft bijna 2% een dienstverband bij een gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 18: Absolute en relatieve verdeling van de sinds 1987 afgestudeerde verloskundigen naar functie, op 1 januari 2013

	abs	%
Eigen praktijk/maatschap	1207	35,0
In loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting	54	1,6
Klinisch werkzaam	716	20,8
In loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige	171	5,0
Waarnemster	410	11,9
Nog niet/niet meer werkzaam	887	25,7
Totaal	3445	100,0

Van de verloskundigen die in 2012 zijn afgestudeerd of een gelijkstelling hebben gekregen, is 11% op 1 januari 2013 niet als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 19). Van de 142 verloskundigen die wél als verloskundige werkt, is veruit het grootste deel actief als waarnemster (69%). Zoals in de tabel valt af te lezen is dit aandeel ruim lager voor degenen die in eerdere jaren zijn afgestudeerd. Dit duidt erop dat het waarnemen voor de meeste verloskundigen een tijdelijke bezigheid is, dat dient ter overbrugging van de periode dat men op zoek is naar een eigen praktijk of een loondienstverband.

Tabel 19: Relatieve verdeling van werkzaamheden¹ van afgestudeerde verloskundigen (of gelijkstelling) vanaf 1987, op 1 januari 2013 naar jaar van voltooiing opleiding²

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1987	36	55,4	22	33,8	0	0,0	6	9,2	0	0,0	1	1,5	65	100
1988	42	59,2	17	23,9	0	0,0	10	14,1	0	0,0	2	2,8	71	100
1989	37	48,7	21	27,6	1	1,3	14	18,4	1	1,3	2	2,6	76	100
1990	49	52,1	35	37,2	0	0,0	8	8,5	1	1,1	1	1,1	94	100
1991	40	49,4	29	35,8	0	0,0	10	12,3	0	0,0	2	2,5	81	100
1992	36	43,4	26	31,3	1	1,2	15	18,1	1	1,2	4	4,8	83	100
1993	35	37,6	33	35,5	2	2,2	21	22,6	0	0,0	2	2,2	93	100
1994	32	33,3	41	42,7	1	1,0	18	18,8	1	1,0	3	3,1	96	100
1995	45	35,2	58	45,3	2	1,6	20	15,6	2	1,6	1	0,8	128	100
1996	19	52,8	11	30,6	1	2,8	5	13,9	0	0,0	0	0,0	36	100
1997	35	34,3	41	40,2	0	0,0	22	21,6	1	1,0	3	2,9	102	100
1998	32	25,2	62	48,8	2	1,6	27	21,3	1	0,8	3	2,4	127	100
1999	43	33,1	60	46,2	1	0,8	22	16,9	4	3,1	0	0,0	130	100
2000	42	28,6	63	42,9	4	2,7	27	18,4	6	4,1	5	3,4	147	100
2001	42	28,0	71	47,3	1	0,7	23	15,3	6	4,0	7	4,7	150	100
2002	50	32,7	59	38,6	2	1,3	37	24,2	2	1,3	3	2,0	153	100
2003	28	20,0	63	45,0	1	0,7	39	27,9	6	4,3	3	2,1	140	100
2004	32	18,8	78	45,9	2	1,2	45	26,5	9	5,3	4	2,4	170	100
2005	43	19,6	88	40,2	3	1,4	52	23,7	20	9,1	13	5,9	219	100
2006	32	15,8	85	42,1	6	3,0	45	22,3	22	10,9	12	5,9	202	100
2007	38	18,3	73	35,1	5	2,4	56	26,9	15	7,2	21	10,1	208	100
2008	26	14,1	59	32,1	4	2,2	62	33,7	14	7,6	19	10,3	184	100
2009	26	14,1	46	25,0	7	3,8	45	24,5	15	8,2	45	24,5	184	100
2010	14	7,7	36	19,7	7	3,8	49	26,8	16	8,7	61	33,3	183	100
2011	16	9,8	27	16,5	0	0,0	23	14,0	14	8,5	84	51,2	164	100
2012	17	10,7	3	1,9	1	0,6	15	9,4	14	8,8	109	68,6	159	100
Totaal	887	25,7	1.207	35,0	54	1,6	716	20,8	171	5,0	410	11,9	3.445	100

¹Toelichting:

0 = nog niet/niet meer werkzaam

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

²Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen

In dit deel van de brochure is informatie opgenomen over de arbeidsmarktsituatie van (sinds 1988) afgestudeerde verloskundigen die na hun opleiding nog niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) of alleen als waarneemster gewerkt hebben.

Aantal op zoek

Op 1 januari 2013 zijn er in totaal 428 verloskundigen die na hun opleiding niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest, alleen als waarneemster gewerkt hebben of in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige hebben gewerkt (tabel 20). Circa 29% van hen is op zoek naar een (andere) functie binnen de verloskunde of heeft plannen daartoe.

Tabel 20: Zoeksituatie afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2013

	Op zoek		Niet op zoek ¹		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Waarneemster	107	32,3	224	67,7	331	100
Loondienst zelfstandige	4	11,8	30	88,2	34	100
Niet-praktiserend ²	11	17,5	52	82,5	63	100
Totaal	122	28,5	306	71,5	428	100

¹ Inclusief 'onbekend'.

² Zowel aspirant verloskundigen, als verloskundigen met een andere functie binnen de verloskunde (bijv. beleid, echograafist).

Van de 122 verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is de meerderheid (88%) op 1 januari 2013 als waarneemster werkzaam en heeft 9% op dat moment geen baan als praktiserend verloskundige.

Gewenste functie

Van de afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2013 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is 60% op zoek naar een eigen praktijk of maatschap. Zo'n 13% ambieert een

loondienstverband bij een ziekenhuis en 17% wil als waarnemster (blijven) werken (tabel 21).

Tabel 21: Gewenste functie van afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2013 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben

Gewenste functie	Niet-praktiserend		Waarnemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Eigen praktijk/maatschap	1	9,1	70	65,4	71	60,2
Loondienst gezondheidscentrum, of vergelijkbare instelling	0	0,0	1	0,9	1	0,8
Klinisch werkzaam	3	27,3	12	11,2	15	12,7
Loondienst zelfstgevest. verloskundige	0	0,0	5	4,7	5	4,2
Waarnemster	6	54,5	14	13,1	20	16,9
Anders	0	0,0	5	4,7	5	4,2
Geen voorkeur	1	9,1	0	0,0	1	0,8
Totaal	11	100,0	107	100,0	118	100,0

Gewenste praktijkvorm

Van de 71 verloskundigen die op de peildatum naar een zelfstandige vestiging op zoek zijn of plannen daartoe hebben, heeft het grootste deel (72%) een voorkeur voor een groepspraktijk. Rond de 14% is op zoek naar een duopraktijk.

Fulltime of parttime

Van alle verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben, is 63% op zoek naar een fulltime baan. Circa 31% wil een parttime baan en bijna 3% heeft geen voorkeur. Zo'n 4% heeft de vraag niet ingevuld.

Gewenste vestigingslocatie

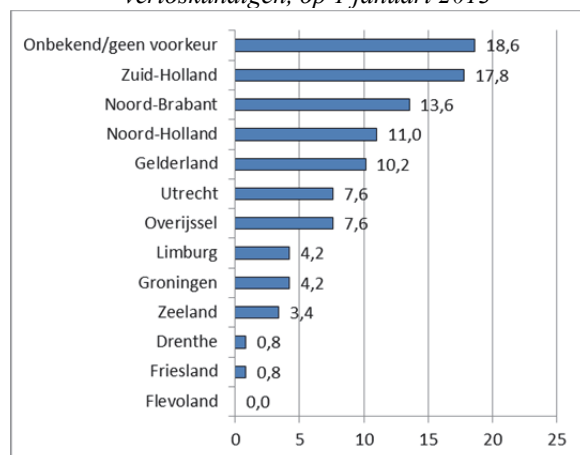
Wat de gewenste vestigingslocatie betreft, blijkt dat 25% naar een functie op het verstedelijkt platteland zoekt en 9% het liefst in één van de grote steden van ons land aan de slag wil gaan. Circa 14% heeft geen voorkeur voor een locatie (tabel 22).

Tabel 22: Gewenste vestigingslocatie van afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2013

	abs	%
Platteland	9	7,6
Verstedelijkt platteland	29	24,6
Kleine steden	18	15,3
Middelgrote steden	19	16,1
Grote steden	10	8,5
Geen voorkeur	17	14,4
Onbekend	16	13,6
Totaal	118	100,0

Van alle provincies geniet de provincie Zuid-Holland de meeste voorkeur (figuur 6). De provincies Flevoland, Friesland en Drenthe blijken het minst aantrekkelijk te zijn voor afgestudeerde verloskundigen die op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben. Circa 19% zegt geen voorkeur te hebben (of van hen is geen voorkeur bekend).

Figuur 6: Gewenste provincie van praktijkzoekende verloskundigen, op 1 januari 2013

4. BEGRIPPEN

Verloskundige - Medicus die op grond van de wet of regeling de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen.

Afgestudeerde verloskundige - Een verloskundige die de verloskundige opleiding (sinds 1986) heeft gevolgd en nog niet werkzaam is als verloskundige (en daartoe de plannen niet heeft opgegeven) óf alleen als waarneemster werkte.

Gelijkstelling - Bevoegdheid, verleend aan een in het buitenland opgeleide verloskundige, om in Nederland de verloskunde uit te oefenen.

Zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die een overeenkomst heeft met een zorgverzekeraar en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent. Verloskundigen werkzaam in een gezondheidscentrum of een vergelijkbare instelling/stichting, worden eveneens hiertoe gerekend.

Eerstelijnsverloskundige - Verloskundige met een eigen praktijk of werkzaam in een praktijk.

Klinisch werkzame verloskundige - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis.

Verloskundige in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd bij (een maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkzaam is.

Waarneemster - Verloskundige die op basis van een waarneemovereenkomst de opdracht tot waarneming van een (maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) vervult.

Solopraktijk - Praktijk van één eerstelijnsverloskundige.

Duopraktijk - Praktijk van twee eerstelijnsverloskundigen.

Groepspraktijk - Praktijk van drie of meer eerstelijnsverloskundigen.

Verloskundigendichtheid – Aantal eerstelijnsverloskundigen per 10.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd.

Vrouwen in de vruchtbare leeftijd - Vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar.

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).